

ΑΠΟΦΑΣΗ¹ 541/VII/2012

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 19^η Ιουνίου 2012, ημέρα Τρίτη και ώρα 13:00, με την εξής σύνθεση:

Προεδρεύων: Δημήτριος Λουκάς

Μέλη: Ιωάννης Μπιτούνης (Εισηγητής),
Βικτωρία Μερτικοπούλου και
Δημήτριος Δανηλάτος.

Γραμματέας: Παρασκευή Α. Ζαχαριά.

Θέμα της συνεδρίασης ήταν η λήψη απόφασης επί της προηγούμενης γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν.3959/2011, όπως ισχύει, της συγκέντρωσης των εταιριών Nordmilch eG, Humana eG και Bad Bibra eG.

Στη αρχή της συζήτησης, ο Προεδρεύων και Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, Δημήτριος Λουκάς, έδωσε το λόγο στον αρμόδιο Εισηγητή, Ιωάννη Μπιτούνη, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 5112/14.06.2012 Έκθεσή του και πρότεινε, για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά σε αυτή, την έγκριση της γνωστοποιηθείσας – βάσει του άρθρου 5 παρ. 2 α) του ν.3959/2011, όπως ισχύει – συγχώνευσης των εταιριών Nordmilch, Humana και Bad Bibra, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο προαναφερθέν άρθρο 6 παρ. 1 του ίδιου νόμου, δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 8 του ίδιου νόμου, δεν φαίνεται ότι έχει τη δυνατότητα να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στις σχετικές αγορές, στις οποίες αφορά, υπό την προϋπόθεση ότι οι όροι της γνωστοποιηθείσας Σύμβασης–Προσυμφώνου δεν θα μεταβληθούν.

Στη συνέχεια, αφού έλαβε υπόψη την έκθεση του αρμοδίου Εισηγητή, όλα τα στοιχεία του φακέλου της ανωτέρω υπόθεσης, τις διευκρινήσεις που δόθηκαν επί στοιχείων του φακέλου από μεριάς της Γενικής Διεύθυνσης, η οποία και μετά τούτο αποχώρησε από την αίθουσα, καθώς και το ισχύον νομικό πλαίσιο, σε διάσκεψη,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ:

---

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890/Β'/29.12.2006), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

1 Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

1. Στις 09 Μαΐου 2012, οι εταιρίες/συνεταιρισμοί Nordmilch eG (εφεξής Nordmilch), Humana eG (εφεξής Humana) και Bad Bibra eG (εφεξής Bad Bibra) γνωστοποίησαν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής Ε.Α.), σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν.3959/2011, ως ισχύει, τη μεταξύ τους συγχώνευση με την απορρόφηση των δύο τελευταίων από την πρώτη.
2. Σύμφωνα με τη σύμβαση συγχώνευσης, οι απορροφώμενοι συνεταιρισμοί, ο Humana και ο Bad Bibra, μεταβιβάζουν την περιουσία τους ως σύνολο, καθώς και τις υποχρεώσεις τους στον Nordmilch, στο πλαίσιο της καθολικής διαδοχής έναντι παροχής δικαιωμάτων ιδιότητας μέλους (άρθρο 3 της σύμβασης συγχώνευσης). Ο νέος συνεταιρισμός που θα προκύψει από τη συγχώνευση θα φέρει την επωνυμία DMK Deutsches Milchkontor eG και θα έχει την καταστατική του έδρα στο Zeven (Γερμανία). Σήμερα, το μετοχικό μερίδιο της DMK έχει ως εξής:
  - Nordmilch: 50%,
  - Humana: 47,8% [απευθείας το 40% και μέσω της θυγατρικής Milchwerke Thuringen GmbH (“MWT”) το 7,8%],
  - Bad Bibra: 2,2% [τα δικαιώματα ψήφου του οποίου ασκεί η Humana],με τους συνεταιρισμούς Nordmilch και Humana να ασκούν, ως εκ τούτου, από κοινού έλεγχο επί της DMK.

Συνεπεία της προτεινόμενης συναλλαγής, ο νέος συνεταιρισμός θα διαθέτει το 100% των εταιρικών μεριδίων της DMK Deutsches Milchkontor GmbH (εφεξής DMK), η οποία προέκυψε από τη συγχώνευση των θυγατρικών των συνεταιρισμών Nordmilch και Humana, συγκέντρωση η οποία ενεκρίθη από τη Επιτροπή σας με την υπ’ αρ. 509/VI/2010 Απόφασή της. Τα τρία υπό συγχώνευση μέρη, Nordmilch, Humana και Bad Bibra, [...]. Οι συνεταιρισμοί Nordmilch, Humana και Bad Bibra έχοντας ήδη μεταβιβάσει το σύνολο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων στην DMK, τώρα επιθυμούν να συγκεντρώσουν το υπολειπόμενο τμήμα της δραστηριότητάς τους, ήτοι την προμήθεια ακατέργαστου γάλακτος στην DMK, σε έναν ενιαίο συνεταιρισμό. Ειδικότερα, οι συμμετέχουσες στην υπό κρίση συγκέντρωση επιχειρήσεις αναφέρουν σχετικά με το σκοπό της προτεινόμενης συγχώνευσης: «Ο οικονομικός λόγος της συγχώνευσης είναι η αύξηση της αποτελεσματικότητας, ειδικά σε σχέση με την προμήθεια ακατέργαστου γάλακτος, προς όφελος των κτηνοτρόφων-μελών των συνεταιρισμών και η ευθυγράμμιση της πλευράς της προμήθειας με τις υπόλοιπες λειτουργίες, οι οποίες έχουν ήδη συγχωνευθεί».

2 ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

2.1 Nordmilch eG

3. Ο συνεταιρισμός Nordmilch, με έδρα το Zeven Γερμανίας, είναι ένας κτηνοτροφικός συνεταιρισμός του οποίου μέλη είναι περίπου 6.100 παραγωγοί γάλακτος και 9

βουστάσια, και ο οποίος συλλέγει το ακατέργαστο γάλα που παράγεται από αυτούς με σκοπό να το παραδώσει στην DMK για επεξεργασία. Η επιχειρηματική δραστηριότητα του Nordmilch περιορίζεται στη Βόρεια Γερμανία. [...].

2.2 Humana eG

4. Ο συνεταιρισμός Humana, με έδρα το Everswinkel Γερμανίας, είναι ένας κτηνοτροφικός συνεταιρισμός του οποίου μέλη είναι περίπου 4.400 παραγωγοί γάλακτος, και ο οποίος συλλέγει το ακατέργαστο γάλα που παράγεται από τους τελευταίους με σκοπό να το παραδώσει στην DMK για επεξεργασία. Ο Humana δραστηριοποιείται κυρίως στην Ανατολική και Κεντρική Γερμανία. [...].

2.3 Bad Bibra eG

5. Ο συνεταιρισμός Bad Bibra, με έδρα το Bad Bibra Γερμανίας, είναι ένας κτηνοτροφικός συνεταιρισμός του οποίου μέλη είναι 100 γαλακτοπαραγωγοί, και ο οποίος συλλέγει το ακατέργαστο γάλα που παράγεται από τους τελευταίους με σκοπό να το παραδώσει στην DMK για επεξεργασία. Η επιχειρηματική δραστηριότητα του Bad Bibra περιορίζεται στη Σαξονία, τη Σαξονία-Άνχαλτ, τη Θουριγγία και τμήματα του Βρανδεμβούργου. [...].

2.4 DMK Deutsches Milchkontor GmbH (DMK)

6. Η DMK, η οποία δεν διαθέτει θυγατρικές στην Ελλάδα, είναι και η μόνη των επιχειρήσεων αυτών με πωλήσεις στην Ελλάδα. Ειδικότερα, πραγματοποιεί απ' ευθείας πωλήσεις: α) σε βιομηχανικούς πελάτες, όπως [...] (ακατέργαστο γάλα, κρέμα, συμπυκνωμένο γάλα και τυροκομικά), β) σε διανομείς στην Ελλάδα (μεταπωλητές), όπως [...] (τυροκομικά, βούτυρο κ.α.) και γ) σε λιανοπωλητές, όπως [...] (τυροκομικά, συμπυκνωμένο γάλα). Επίσης, πραγματοποιεί πωλήσεις των προϊόντων της σε συνεργάτες εξαγωγείς, οι οποίοι με τη σειρά τους τα εξάγουν στην ελληνική αγορά.

2.5 Κύκλοι εργασιών των μερών

7. Ο κύκλος εργασιών καθεμιάς από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις στην υπό κρίση πράξη το τελευταίο οικονομικό έτος (2011) στην παγκόσμια και ελληνική αγορά είχε – κατά δήλωσή τους βάσει του άρθρου 10 ν.3959/2011, όπως ισχύει – ως εξής:

Πίνακας 1. Κύκλοι εργασιών 2011 (σε εκατ. ευρώ)		
Εταιρίες	Παγκόσμια Αγορά	Ελληνική Αγορά
Nordmilch	[...]	[...]

Πίνακας 1. Κύκλοι εργασιών 2011 (σε εκατ. ευρώ)		
Εταιρίες	Παγκόσμια Αγορά	Ελληνική Αγορά
Συνεταιρισμός Humana	[...]	[...]
Συνεταιρισμός Bad Bibra	[...]	[...]
Σύνολο	[...]	[...]

Πηγή: Έντυπο γνωστοποίησης

3 ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

3.1 Δικαιοδοσία

Έννοια της συγκέντρωσης – μεταβολή ελέγχου – συγχώνευση de jure

8. Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 εδαφ. α) του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, συγκέντρωση θεωρείται ότι υπάρχει όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου από τη συγχώνευση με οποιονδήποτε τρόπο δύο ή περισσότερων προηγουμένως ανεξάρτητων επιχειρήσεων ή τμημάτων επιχειρήσεων. Συγκέντρωση δύναται να επέλθει κατά κύριο λόγο με δύο τρόπους: α) ή με τη συγχώνευση δύο ή περισσότερων προηγουμένως ανεξάρτητων επιχειρήσεων β) ή με την απόκτηση του ελέγχου άλλης επιχείρησης (είτε στο σύνολό της είτε ως προς ένα μέρος αυτής) [Βλ. άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 3959/2011, καθώς και Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ C95/01, της 16.04.2008, σημ. 8]. Συγχώνευση κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 εδ. α) του ν. 3959/2011 υφίσταται όταν δύο ή περισσότερες ανεξάρτητες επιχειρήσεις συγχωνεύονται σε μια νέα επιχείρηση και παύουν να υπάρχουν ως χωριστές νομικές οντότητες. Συγκέντρωση μπορεί, επίσης, να υπάρξει όταν μια επιχείρηση απορροφάται από άλλη, η οποία διατηρεί τη νομική της προσωπικότητα, ενώ η πρώτη παύει να υφίσταται ως νομική οντότητα.
9. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, ο συνεταιρισμός Humana και ο συνεταιρισμός Bad Bibra θα συγχωνευτούν δια απορροφήσεως από το συνεταιρισμό Nordmilch, ο οποίος στη συνέχεια θα μετονομαστεί σε DMK Deutsches Milchkontor e.G. (“DMK Eg”) και θα κατέχει το 100% της DMK (παραγωγή και προώθηση πωλήσεων), ενώ οι τρεις συγχωνευόμενες θα παύσουν να υφίστανται ως νομικές οντότητες [βλ. έντυπο συνοπτικής γνωστοποίησης, παρ. 20, σελ. 7]. Πρόκειται για *de jure* συγχώνευση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων σε μία οικονομική μονάδα, την DMK Deutsches Milchkontor e.G. (“DMK Eg”), η οποία και θα κατέχει το 100% της DMK (παραγωγή και προώθηση πωλήσεων), γεγονός που συνεπάγεται και μεταβολή της δομής του ελέγχου της DMK (σχετική με την οποία ήταν και η υπ’ αριθμ. 509/VI/2010 προηγούμενη απόφαση της Ε.Α.).

Προϋποθέσεις προληπτικού ελέγχου

10. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1, 2 και 3 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά το άρθρο 10 ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά.
11. Στην υπό κρίση περίπτωση, ο αθροιστικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών των ομίλων των εταιριών που συμμετέχουν στη συγκέντρωση για το έτος 2011 ανήλθε στο ποσό των [...] ευρώ, ήτοι [...] ευρώ για τη Nordmilch (το ήμισυ του κύκλου εργασιών της DMK αποδίδεται στη Nordmilch), [...] ευρώ για τη Humana (το ήμισυ του κύκλου εργασιών της DMK αποδίδεται στη Humana) και [...] για την Bad Bibra (τα οποία στο σύνολό τους αντιστοιχούν σε έσοδα από την προμήθεια ακατέργαστου γάλακτος στη DMK – δραστηριότητα, η οποία πραγματοποιείται αποκλειστικά στη Γερμανία). Σε εθνικό επίπεδο, ο αντίστοιχος αθροιστικός κύκλος εργασιών των γνωστοποιούντων μερών ανήλθε στο ποσό των [...] ευρώ, ήτοι ποσό το οποίο αποδίδεται εξ ημισείας στο συνεταιρισμό Nordmilch και στο συνεταιρισμό Humana, με βάση το άρθρο 10 παρ. 5 (β) του ν. 3959/2011 [βλ. αναλ. άρθρο 5 παρ. 5 (β) του Κανονισμού 139/2004], ήτοι [...] ευρώ για το συνεταιρισμό Nordmilch και [...] ευρώ για το συνεταιρισμό Humana.
12. Περαιτέρω, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση εμπίπτει στη δικαιοδοσία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ανεξαρτήτως του ότι η εξεταζόμενη συγχώνευση πραγματοποιείται από αλλοδαπές επιχειρήσεις με έδρα και κύριες δραστηριότητες στην αλλοδαπή. Και τούτο, διότι, κατά τα προεκτεθέντα, τα κριτήρια δικαιοδοσίας που προβλέπει ο νόμος – όπως άλλωστε και οι περισσότερες αντίστοιχες διατάξεις περί ελέγχου συγκεντρώσεων σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο – βασίζονται στο κύκλο εργασιών (πωλήσεις) των συμμετεχουσών επιχειρήσεων στην εθνική αγορά, ενώ η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση θεωρείται ως εκ τούτου ότι μπορεί να επενεργήσει στην ελληνική επικράτεια [βλ. άρθρο 6 και αναλ. άρθρο 46 του ν. 3959/2011].

Υπόχρεοι σε γνωστοποίηση

13. Περαιτέρω, υποχρεούνται σε γνωστοποίηση: α) όταν οι συγκεντρώσεις συνίστανται σε συγχώνευση κατά την έννοια της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 ή σε απόκτηση κοινού ελέγχου κατά την έννοια της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 5, από κοινού οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στις πράξεις αυτές, β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το πρόσωπο ή η επιχείρηση που αποκτά τον έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

14. Εν προκειμένω, η γνωστοποίηση υποβλήθηκε από τα υπόχρεα σε γνωστοποίηση μέρη εμπρόθεσμα, προσκομίσθηκε το νόμιμο παράβολο, καθώς και το φύλλο της εφημερίδας «Η ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ» της 12.05.2012, στην οποία και δημοσιεύτηκε, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 του ν. 3959/2011. Επίσης, το κείμενο της εν λόγω δημοσίευσης, δημοσιεύτηκε στο δικτυακό τόπο της Ε.Α. στις 14.05.2012, κατ' εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 6, του ν.3959/2011, ως ισχύει.

Συμπέρασμα

15. Η γνωστοποιηθείσα πράξη συνιστά συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ. 2 σημ. α) του ν. 3959/2011, ως ισχύει, εμπίπτουσα στον προληπτικό έλεγχο του άρθρου 6 του ίδιου νόμου, καθόσον πληροί τα κριτήρια υπαγωγής της παραγράφου 1 αυτού. Το έτος 2011, ο κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών στην υπό κρίση συγκέντρωση επιχειρήσεων ξεπερνά τα 150.000.000 ευρώ στην παγκόσμια αγορά, ενώ και ο κύκλος εργασιών τουλάχιστον δύο εξ αυτών (Nordmilch και της Humana) ξεπερνά τα 15.000.000 ευρώ στην ελληνική αγορά.
16. Τέλος, η εν λόγω συγκέντρωση δεν έχει κοινοτική διάσταση βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004, δεδομένου – όπως αναφέρεται στο έντυπο γνωστοποίησης – ότι ο κανόνας των δύο τρίτων εφαρμόζεται ως προς τη Γερμανία, όπου κυρίως δραστηριοποιούνται τα υπό συγχώνευση μέρη.

3.2 Σχετικές και επηρεαζόμενες αγορές – μέγεθος και μερίδια αγοράς

Σχετικές προϊόντικές αγορές

17. Κατά τις γνωστοποιούσες εταιρίες: «*Η σχετική αγορά προϊόντων ως προς την προτεινόμενη συγκέντρωση περιλαμβάνει την προμήθεια και διανομή ακατέργαστου γάλακτος*». Επίσης, κατά τις γνωστοποιούσες εταιρίες: «*Η σχετική γεωγραφική αγορά δηλαδή της προμήθειας πρώτης ύλης (γάλακτος) είναι η επικράτεια της Γερμανίας (αν όχι και μέρος αυτής) και σε κάθε περίπτωση ουδεμία σχέση έχει με τον Ελληνικό κτηνοτροφικό πληθυσμό. Σε κάθε περίπτωση σημειώνουμε ότι σχεδόν όλες οι ανάγκες της DMK καλύπτονται από τις υπό συγχώνευση μητρικές εταιρίες/ κτηνοτροφικούς συνεταιρισμούς*».
18. Στην υπ' αριθ. 509/VI/2010 Απόφαση της Ε.Α, λαμβάνοντας υπόψη τις δραστηριότητες των συμμετεχουσών εταιριών Nordmilch και Humana στον τομέα των γαλακτοκομικών και συναφών προϊόντων στην Ελλάδα, εξετάστηκαν ιδίως οι αγορές του βουτύρου και του ημίσκληρου τυριού, όπου εκτιμήθηκε ότι το αθροιστικό μερίδιο δεν θα ξεπερνούσε το 10-20% των αντίστοιχων αγορών. Περαιτέρω, στις αγορές του φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος και του γάλακτος υψηλής παστερίωσης, του γάλακτος μακράς διάρκειας, του συμπυκνωμένου γάλακτος, του παγωτού, της κρέμας γάλακτος, των βρεφικών τροφών, του γάλακτος σε σκόνη και της πρώτης ρευστής ύλης (ακατέργαστο γάλα), αγορές όπου δραστηριοποιούταν μία μόνο εκ των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση εταιριών, τα αντίστοιχα μερίδια εκτιμήθηκε ότι ανέρχονται μόλις σε 0-5% στην εγχώρια αγορά.

19. Εν προκειμένω, κρίνεται ότι σχετικές προϊόντικές αγορές στην υπό κρίση συγκέντρωση είναι οι ακόλουθες [βλ. ενδεικτικά Αποφάσεις Ε.Α. 300/V/2006, 314/V/2006, 369/V/2007, 373/V/2007, 509/VI/2010 και 515/VI/2011, καθώς και Απόφαση Ε.Ε. COMP/M.4688 NESTLE/GERBER]:

- Η αγορά λευκού γάλακτος, η οποία διακρίνεται περαιτέρω στις αγορές: (α) του φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος, (β) του γάλακτος υψηλής παστερίωσης (HP), (γ) του γάλακτος μακράς διάρκειας (UHT), (δ) συμπυκνωμένου γάλακτος. Οι διακριτές αυτές αγορές μπορούν να διαχωριστούν σε τρεις επιμέρους κατηγορίες ανάλογα με την λιποπεριεκτικότητα του γάλακτος (δηλ. πλήρες, ημιάπαχο και άπαχο).
- Η αγορά βουτύρου, η οποία μπορεί να διαχωριστεί περαιτέρω σε υπο-αγορές αναλόγως κυρίως της χρησιμοποιούμενης πρώτης ύλης (ζωικής προέλευσης - αγελαδινό ή κατσικίσιο γάλα), καθώς και τους είδους της πελατείας (λιανικό εμπόριο και επαγγελματική αγορά).
- Η αγορά τυροκομικών προϊόντων, η οποία διακρίνεται στις ακόλουθες επιμέρους σχετικές αγορές, βάσει ιδίως της προέλευσης του γάλακτος (αιγοπρόβειο ή αγελαδινό: (α) των μαλακών τυριών και τυριών τυρογάλακτος (λευκά τυριά, όπως φέτα, μυζήθρα, μανούρι κ.λπ.), (β) των ημίσκληρων τυριών (κυρίως κίτρινα τυριά, όπως κασέρι, edam, κ.λπ.) και (γ) των σκληρών τυριών (κυρίως κίτρινα τυριά, όπως κεφαλογραβιέρα, γραβιέρα κ.λπ.).
- Η αγορά του παγωτού, η οποία περιλαμβάνει τις εξής διακριτές επιμέρους σχετικές υπο-αγορές: (α) τυποποιημένο ατομικό παγωτό (impulse ice scream), (β) τυποποιημένο οικογενειακό παγωτό (family ice scream), (γ) επαγγελματικό παγωτό (catering ή bulk) και (δ) παγωτό ιδιωτικής ετικέτας (private label ή facon ice cream).
- Η αγορά κρέμα γάλακτος.
- Η αγορά βρεφικών τροφών, η οποία μπορεί να διακριθεί περαιτέρω σε: (α) παιδικά γεύματα και παιδικά σνακ, (β) Παιδικοί χυμοί από φρούτα ή λαχανικά, νέκταρ καθώς και νερό (baby drinks) και (γ) βρεφικά/παιδικά γάλατα.
- Η αγορά γάλακτος σε σκόνη.
- Η αγορά παραγωγής, προμήθειας και διανομής νοπού (ακατέργαστου) γάλακτος.

Μέγεθος και δραστηριότητες στην ελληνική αγορά

20. Από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρίες, στην αγορά του φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος στην Ελλάδα δραστηριοποιούνταν μόνο η εταιρία Humana

GmbH, για τα έτη 2009 και 2010 (μέχρι και τον Απρίλιο). Η DMK δεν δραστηριοποιείται στην εν λόγω αγορά.

21. Στην αγορά γάλακτος μακράς διάρκειας στην Ελλάδα δραστηριοποιούνταν η εταιρία Nordmilch AG μέχρι το 2010 και μόνο η κοινή εταιρία DMK από το έτος 2011.

Πίνακας 2. Πωλήσεις γάλακτος μακράς διάρκειας της εταιρίας Nordmilch AG (2007-2010) και DMK (2011) στην Ελλάδα (σε ευρώ και κιλά)					
	2007	2008	2009	2010	2011
Πωλήσεις σε αξία	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Πωλήσεις σε όγκο	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Nordmilch/Έντυπο γνωστοποίησης

22. Στην αγορά γάλακτος μακράς διάρκειας στην Ελλάδα δραστηριοποιούνταν η εταιρία Nordmilch AG μέχρι το 2010 και μόνο η κοινή εταιρία DMK από το έτος 2011.

Πίνακας 3. Πωλήσεις γάλακτος μακράς διάρκειας της εταιρίας Nordmilch AG (2007-2010) και DMK (2011) στην Ελλάδα (σε ευρώ και κιλά)					
	2007	2008	2009	2010	2011
Πωλήσεις σε αξία	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Πωλήσεις σε όγκο	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Nordmilch/ Έντυπο γνωστοποίησης

23. Σημειωτέον ότι στην εγχώρια αγορά γάλακτος δραστηριοποιούνται μεγάλες ανταγωνίστριες εταιρίες, με μακρά παράδοση, ισχυρά σήματα και συγκριτικά υψηλά μερίδια αγοράς στις ως άνω σχετικές αγορές, όπως οι εταιρίες ΟΛΥΜΠΙΟΣ Γαλακτοβιομηχανία Λαρίσης Α.Ε., VIVARTIA/Δέλτα, ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε., FrieslandCampina Hellas ΦΑΓΕ Α.Ε. κ.αλ..

24. Στην αγορά του βουτύρου στην Ελλάδα δραστηριοποιούνταν οι εταιρίες Nordmilch AG και Humana GmbH μέχρι το 2010 και μόνο η κοινή εταιρία DMK από το έτος 2011, με συγκριτικά πολύ μικρά μερίδια αγοράς.

Πίνακας 4. Πωλήσεις βουτύρου των εταιριών Nordmilch AG/ Humana GmbH (2007-2010) και DMK (2011) στην ελληνική αγορά					
	2007	2008	2009	2010	2011
<i>όγκος (σε κιλά)</i>					
Nordmilch	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Humana	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πίνακας 4. Πωλήσεις βουτύρου των εταιριών Nordmilch AG/ Humana GmbH (2007-2010) και DMK (2011) στην ελληνική αγορά					
	2007	2008	2009	2010	2011
DMK	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>αξία (σε ευρώ)</i>					
Nordmilch	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Humana	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
DMK	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Συμμετέχουσες εταιρίες/Έντυπο γνωστοποίησης

25. Στην εγχώρια αγορά τυροκομικών προϊόντων δραστηριοποιούνταν οι εταιρίες Nordmilch AG και Humana GmbH μέχρι το 2010, και μόνο η κοινή εταιρία DMK από το 2011, με συγκριτικά μικρά μερίδια αγοράς.

Πίνακας 5. Πωλήσεις τυροκομικών προϊόντων των εταιριών NORDMILCH AG/ Humana GmbH (2007-2010) και DMK (2011) στην ελληνική αγορά					
	2007	2008	2009	2010	2011
<i>όγκος (σε κιλά)</i>					
Nordmilch	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Humana	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
DMK	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
<i>αξία (σε ευρώ)</i>					
Nordmilch	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Humana	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
DMK	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Συμμετέχουσες εταιρίες/ Έντυπο γνωστοποίησης

26. Σημειωτέον ότι στην αγορά των τυροκομικών προϊόντων στην Ελλάδα δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός παραγωγικών επιχειρήσεων, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι μικρομεσαίου μεγέθους, με χαμηλή παραγωγική δυναμικότητα και απευθύνεται σε τοπικές αγορές. Τα μεγαλύτερα μερίδια αγοράς κατέχουν οι οργανωμένες βιομηχανίες του ευρύτερου γαλακτοκομικού κλάδου, ενώ πραγματοποιούνται και εισαγωγές, οι οποίες εκτιμάται ότι ανέρχονται έως και στο 1/3 της εγχώριας αγοράς. Οι μεγαλύτερες παραγωγικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο είναι οι ΤΥΡΑΣ Α.Β.Ε., ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε., VIVARTIA/Δέλτα, ΗΠΕΙΡΟΣ

A.E.B.E., ΚΟΛΙΟΣ Α.Ε., ΦΑΓΕ Α.Ε. και ΜΙΝΕΡΒΑ Α.Ε., ενώ οι κυριότερες εισαγωγικές εταιρίες είναι οι Friesland-Campina ΕΛΛΑΣ Α.Ε. και Optima Α.Ε.

27. Στην εγχώρια αγορά παγωτού μέχρι το έτος 2010 δραστηριοποιούταν η εταιρία Humana GmbH και από το 2011 μόνο η κοινή εταιρία DMK, με πωλήσεις [...] κιλών συνολικής αξίας [...] ευρώ (προς μεμονωμένους πελάτες).
28. Παρομοίως, στην εγχώρια αγορά κρέμας γάλακτος δραστηριοποιούταν η εταιρία Nordmilch AG, η οποία το 2009 πραγματοποίησε πωλήσεις [...] κιλών κρέμας γάλακτος, αξίας [...] ευρώ. Αντίστοιχα, το 2011 η κοινή εταιρία DMK πραγματοποίησε πωλήσεις [...] κιλών κρέμας γάλακτος αξίας [...] ευρώ.
29. Στην ελληνική αγορά παιδικών/βρεφικών τροφών δραστηριοποιούταν μέχρι το 2010 η εταιρία Humana GmbH, η οποία εμπορευόταν κυρίως φόρμουλες γάλακτος για νεογνά, καθώς και φόρμουλες γάλακτος για τη συνέχεια της διατροφής των βρεφών και φρουτόκρεμες, και μόνο η κοινή εταιρία DMK από το 2011.

Πίνακας 6. Πωλήσεις βρεφικών τροφών της εταιρίας Humana GmbH (2007-2010) και DMK (2011) στην ελληνική αγορά.					
	2007	2008	2009	2010	2011
Αξία	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Ποσότητα	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Συμμετέχουσες εταιρίες/ Έντυπο γνωστοποίησης

30. Στην αγορά γάλακτος σε σκόνη δραστηριοποιούταν η εταιρία Humana GmbH, η οποία το έτος 2009 πραγματοποίησε στην ελληνική αγορά πωλήσεις [...] κιλών γάλακτος σε σκόνη, συνολικής αξίας [...] ευρώ, ενώ από το έτος 2011 δραστηριοποιείται μόνο η κοινή εταιρία DMK με πωλήσεις [...] κιλών, συνολικής αξίας [...] ευρώ.
31. Τέλος, οι πωλήσεις νωπού (ακατέργαστου) γάλακτος των συμμετεχουσών επιχειρήσεων στην Ελλάδα γίνονται από τη θυγατρική της DMK, εταιρία *Fude+Serrahn Milchprodukte GmbH & CO.KG*, η οποία δραστηριοποιείται αυτόνομα στην ελληνική αγορά. Οι πωλήσεις της στην Ελλάδα ανήλθαν το 2011 σε [...] τόνους αξίας [...] ευρώ. Σημειώνεται ότι από 1.4.2009, η ποσόστωση στην παραγωγή νωπού αγελαδινού γάλακτος για την Ελλάδα, το οποίο χρησιμεύει ως πρώτη ύλη για την παραγωγή μεγάλης γκάμας γαλακτοκομικών προϊόντων, καθορίστηκε σε 845.292 τόνους, με προσδιοριστέα αύξηση 1% ανά έτος έως και το 2015, οπότε και το σύστημα ποσοτώσεων προβλέπεται να καταργηθεί. Δεδομένων και των εισαγωγών που γίνονται σε πρώτη ύλη γάλακτος για την παραγωγή διαφόρων καταναλωτικών προϊόντων, εκτιμάται ότι οι ανωτέρω ποσότητες πρώτης ρευστής ύλης που εμπορεύεται η DMK μέσω της θυγατρικής της στην ελληνική επικράτεια αποτελούν ποσοστό πολύ μικρότερο του 5% της συνολικής αγοράς πρώτης ύλης για την παραγωγή γαλακτοκομικών και άλλων προϊόντων και, σε κάθε περίπτωση, υπολείπονται του

ποσοστού 15%, το οποίο θα την καθιστούσε επηρεαζόμενη αγορά για το σκοπό της υπό κρίση υπόθεσης.

Σχετική γεωγραφική αγορά

32. Αναφορικά με τις ως άνω επιμέρους σχετικές αγορές προϊόντων, ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται η ελληνική επικράτεια, όπου εκτείνεται το δίκτυο και αναπτύσσεται η δραστηριότητα της θυγατρικής DMK των υπό συγχώνευση συνεταιρισμών, και όπου αυτή αντιμετωπίζει, υπό ομοιόμορφες συνθήκες, ανταγωνισμό από άλλες εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο κλάδο των γαλακτοκομικών.

Η διάρθρωση της ζήτησης – Πελάτες της εταιρίας DMK

33. Τα προϊόντα γάλακτος αποτελούν βασικό είδος διατροφής για τους καταναλωτές, λόγω της μεγάλης διατροφικής τους αξίας, με αποτέλεσμα η ζήτησή τους να παρουσιάζει σχετικά χαμηλή ελαστικότητα ως προς την τιμή και το διαθέσιμο εισόδημά τους. Σύμφωνα με μελέτες της ICAP, οι βασικοί προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης προϊόντων γάλακτος στην ευρύτερη αγορά του γάλακτος, είναι, κυρίως οι διατροφικές τάσεις, οι τεχνολογικές εξελίξεις και βελτιώσεις, η διαφήμιση και η ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού. Η διάθεση των γαλακτοκομικών προϊόντων γίνεται κυρίως μέσω των σούπερ μάρκετ, καθώς και μικρών σημείων πώλησης (αρτοποιεία, περίπτερα κ.α.).
34. Βασικοί πελάτες της κοινής επιχείρησης DMK είναι: (α) βιομηχανικοί πελάτες ([...], κ.α.), (β) διανομείς-μεταπωλητές ([...], κ.α.), καθώς και (γ) λιανοπωλητές-σούπερ μάρκετ ([...], κ.α.).

Επηρεαζόμενες αγορές

35. Στην υπό κρίση υπόθεση, δεν υπάρχουν επηρεαζόμενες αγορές στην εγχώρια αγορά υπό την έννοια των διατάξεων περί ελέγχου συγκεντρώσεων, καθώς τα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών στην υπό κρίση συγκέντρωση εταιριών, μέσω της κοινής τους επιχείρησης DMK (η οποία είναι και η μόνη από τις συμμετέχουσες εταιρία που δραστηριοποιείται στην ελληνική επικράτεια), σε κάθε περίπτωση δεν ξεπερνούν το 15% σε καμία από τις προαναφερόμενες σχετικές αγορές στις οποίες αφορά η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση. Σημειωτέον ότι στη εξεταζόμενη περίπτωση, επειδή οι συγχωνευόμενοι συνεταιρισμοί δεν έχουν αυτόνομη παρουσία στην Ελλάδα, αλλά δραστηριοποιούνται σε αυτήν μόνο μέσω της DMK, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν αναμένεται να επιφέρει καμία ουσιαστική αλλαγή στα μερίδια και τη δομή των επιμέρους σχετικών αγορών στην ελληνική επικράτεια. Ούτε η παραγωγή, ούτε και η διανομή της DMK θα επηρεαστεί από την προτεινόμενη συναλλαγή, δεδομένου ότι οι συγχωνευόμενοι συνεταιρισμοί Nordmilch, Humana και Bad Bibra έχουν ήδη μεταβιβάσει και ενοποιήσει στην DMK το σύνολο των επιχειρησιακών τους λειτουργιών.

3.3 Ουσιαστική αξιολόγηση

36. Κατά την παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 3959/2011, αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, παρότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επί μέρους αγορές στις οποίες αφορά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφασή της που εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση, εγκρίνει τη συγκέντρωση.
37. Εν προκειμένω, και για τους ειδικότερους λόγους που προαναφέρθηκαν, η εξεταζόμενη πράξη δεν αναμένεται να επηρεάσει τις συνθήκες ανταγωνισμού στην ελληνική επικράτεια, δεδομένου ότι δεν προκύπτουν επηρεαζόμενες εγχώριες αγορές και η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση αφορά ουσιαστικά σε μεταβολή της δομής του ελέγχου επί της DMK, χωρίς να μεταβάλλεται η διάρθρωση των επιμέρους σχετικών αγορών στην Ελλάδα. Ως εκ τούτου, δεν προκαλούνται σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές στις οποίες αφορά.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφάσισε **ομόφωνα** και **εγκρίνει** την ως άνω γνωστοποιηθείσα, κατ' άρθρο 6 του ν. 3959/2011, συγκέντρωση μεταξύ των εταιριών/συνεταιρισμών Nordmilch eG, Humana eG και Bad Bibra eG, καθόσον η εν λόγω συγκέντρωση δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές στις οποίες αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την **19^η Ιουνίου 2012**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 6 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β'1890/29.12.2006).

Ο Προεδρεύων και Συντάκτης της Απόφασης

Δημήτριος Λουκάς

Η Γραμματέας

Παρασκευή Α. Ζαχαριά